

ХЕРМАН ХЕСЕ
ПРИКАЗКА ЗА ПЛЕТЕНИЯ
СТОЛ

Превод от немски: Венцеслав Константинов, —

chitanka.info

Един млад човек седеше в своята самотна мансарда и изгаряше от желание да стане художник. Ала трудностите, които се изпречваха пред него, бяха тъй много, че сега-засега той живееше безбурно в мансардата си, времето течеше, а младежът си бе създал навика да стои с часове пред едно неголямо огледало и да се опитва да нарисува автопортрета си. Вече бе изпълнил цяла папка с такива рисунки, а от някои дори беше твърде доволен.

„За един самоук, който не е взимал уроци по живопис, тази скица всъщност е доста сполучлива! — казваше си той. — Каква интересна гънка покрай носа. Личи си, че не ми липсват черти на мислител или нещо от този род. Нужно е само мъничко да извия надолу крайчеца на устата и се получава такъв един характерен израз, направо мрачен.“

Когато обаче след време пак разглеждаше рисунките си, те обикновено вече не му харесваха. Това не бе никак приятно, ала го навеждаше на заключението, че сигурно напредва, щом взискателността към самия него расте.

Към своята мансарда и вещите, които бе наредил или оставил там, младият човек нямаше особено добро и сърдечно отношение, но все пак не и лошо. Той не беше повече или по-малко справедлив към тях, отколкото са обикновено хората. Почти не ги поглеждаше и ги познаваше слабо.

Когато за сетен път не му се удаваше да направи както трябва автопортрета си, младият човек сегиз-тогиз се зачиташе в книги, от които узнаваше каква е била съдбата на други люде, започнали подобно на него като скромни и никому неизвестни младежи, а сетне станали прочути в цял свят. Обичаше да чете такива книги и в тях откриваше собствената си съдба.

Винсент ван Гог „Столът на Винсент с лулата му“ (1888) Така един ден той отново си седеше вкъщи малко обезсърчен и угнетен и четеше за някакъв много известен холандски художник. Узна, че този художник бил обхванат от истинска страст, дори лудост в стремежа си да стане голям творец. Младият човек направи откритието, че между него и този холандски художник съществува известна прилика. Ала колкото повече се задълбочаваше в книгата, попадеше на неща, които все по-малко можеха да се припишат на него. Така например прочете как онзи холандец, щом времето било лошо и не можел да твори на открито, обладан от неутолима страст, рисувал всичко, което се

изпречело пред очите му, дори и най-незначителни предмети. Така веднъж нарисувал чифт стари дървени обуца, а друг път някакъв стар разкривен стол — груб, некрасив, селски кухненски стол от обикновено дърво, с оплетена от слама, доста раздърпана седалка. Този стол, който положително никой друг не би удостоил дори с поглед, художникът нарисувал с толкова любов и преданост, с такава страст и всеотдайност, че той се превърнал в една от най-хубавите му картини. Авторът на книгата намираше много прочувствени думи за този пресъздаден върху платното сламен стол.

Когато стигна до това място, младият човек остави книгата и потъна в размисъл. Натъкваше се на нещо ново, което трябваше да опита. И реши — понеже бе млад и взимаше извънредно бързо решения — незабавно да последва примера на този голям майстор и да изпробва неговия път към величието.

Озърна се в таванската си стаичка и откри, че всъщност много рядко бе спирал поглед върху вещите, сред които живееше. Не намери никъде разкривен стол с плетена сламена седалка, нито дървени обуца и за миг отново го обзе огорчение и малодушие, както често му се случваше напоследък, докато четеше за живота на великите люде: установи, че тъкмо онези дреболии, предзнаменования и чудесни стечения на обстоятелствата, които играеха тъй хубава роля в съдбата на другите, при него липсваха и напразно ги очакваше. Ала бързо се окопити и направи извода, че именно сега неговата задача е да следва упорито тежкия път към славата. Разгледа внимателно всички предмети в мансардата и откри някакъв плетен стол, който можеше отлично да му послужи за модел.

Младият човек попридърпа с крак стола по-близо до себе си, подостри молива си, постави скицника върху коленете си и захвана да рисува. Два-три леки начални щриха му се сториха достатъчни да загатнат формата, сега вече той замахна поривисто и властно и само с няколко движения уплътни контурите. Някаква тъмна триъгълна сянка в едно ъгълче привлече вниманието му и той я нанесе отчетливо върху листа. Така продължи да рисува, докато почувствува, че нещо го смуцава.

Едва след известно време отдалечи от себе си скицника и изпитателно се взря в рисунката. Тогава проумя, че столът е предаден съвсем невярно.

Гневно очерта още един щрих и сетне впери свиреп поглед в стола. Нищо не излизаше. Това го разгневи.

— Ах ти, дяволски стол! — извика той грубо. — Не съм виждал досега такова капризно същество!

Столът изскърца слабо и рече равнодушно:

— Хубавичко ме поразгледай! Аз съм това, което съм, и вече не мога да се променя.

Художникът го побутна с върха на обувката си. Столът се отмести назад и сега изглеждаше отново по друг начин.

— Глупав стол! — извика младежът. — Всичко в теб е криво и безформено!

Плетеният стол се поусмихна и каза меко:

— Това се нарича перспектива, момко!

Младежът подскочи:

— Перспектива! — кресна той разярен. — Появява се някакъв идиотски стол и си мисли, че може да ме поучава! Перспективата си е моя работа, а не твоя, така да знаеш!

Ала столът не каза нищо повече. Художникът закрочи нервно напред-назад из стаичката, докато отдолу затропаха гневно с бастун. Там живееше един възрастен човек, учен, който не понасяше шум.

Художникът се отпусна на стола и отново заразглежда последния си автопортрет. Ала рисунката не му хареса. Смяташе, че в действителност изглежда по-красив и по-интересен, и това бе истина.

Сетне реши да почете още малко от книгата. Но там продължаваше да пише за онзи холандски сламен стол и това го ядоса. Намери, че наистина се вдига прекалено голям шум около един стол и изобщо...

Младежът потърси артистичната си шапка и реши да поизлезе. Спомни си, че преди доста време вече му бе направило впечатление твърде слабото удовлетворение, което човек получава от живописата. В нея не откриваше нищо друго, освен мъки и разочарования. А в последна сметка и най-добрият художник можеше да изобрази само външната страна на нещата. За човек, обичащ дълбочината, това най-сетне не беше професия. И младежът, за кой ли път, се залови отново за мисълта да се посвети на едно по-старо влечение и да стане писател.

Плетеният стол остана сам в мансардата. Беше му тъжно — младият му господар бе излязъл. В него бе трепнала надеждата, че

между тях най-сетне ще се установят истински добри отношения. С голямо удоволствие би произнасял сегиз-тогиз по някоя дума, а знаеше, че положително би могъл да научи един млад човек на нещо. Но, за съжаление, това не стана.

1918

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.